ବାଯୁରୁଦ୍ଧ ନିବୃଜ ବ୍ୟବସ୍ଥା

www.rkbodisha.in

ବାୟୁର୍ଦ୍ଧ ନିବୃଜ ସାଇତା ପଦ୍ଧତି କ'ଣ ?

ବାଯୁରୁଦ୍ଧ ନିବୃଜ ସାଇତ। ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଶସ୍ୟକୁ ବାଯୁରୁଦ୍ଧ ପାତ୍ରରେ ବନ୍ଦ କରି ରଖାଯାଇ ବାହ୍ୟ ପରିବେଶରୁ ଶସ୍ୟ ମଧ୍ୟକୁ ପବନ (ଅମ୍ଳଜାନ) ଓ ଜଳୀୟଅଂଶ ପ୍ରବେଶକୁ ନିଷିଦ୍ଧ କରାଯାଏ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସ୍ପତ୍ତର୍ଭ ଭାବେ ନିର୍ମିତ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ପାତ୍ର (ଯଥା ଗୋଲାକାର ବା ଗୟୁଜାକାର ଶସ୍ୟ ଡବା) ଅଥବା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବା ଇସ୍ପାତର କ୍ଷୁଦ୍ର ଡବା କିୟା ମାଠିଆ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାର ଆକାର ୨ ୫ ଲିଟରରୁ ଆରୟ କରି ୩୦୦ ଟନ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଧାନ, ଚାଉଳ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଯଥା ମକାକୁ ସାଇତି ରଖାଯାଇପାରିବ ।

କାହିଁକି ନିବୃଜ ଭାବେ ସାଇଡିବା ଗୁରୁଡ୍ପୂର୍ଞ୍ ?

ବାଯୁରୁଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥାରେ ସାଇତି ରଖିଲେ ଶସ୍ୟର ମାନ ବୃଦ୍ଧି ହେବା ସହିତ ବିହନର ଗଜା ହେବା କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଏ । କାରଣ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଶସ୍ୟର ଜଳୀୟ ଅଂଶ ବଜାୟ ରହିବା ସହିତ କୀଟ ଆକ୍ରମଣ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ (କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର ନ କରି) । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ମଞ୍ଚଳୀୟ ଅଂଚଳରେ ବିହନର ଗଜାହେବା କ୍ଷମତା ୬ ରୁ ୧୨ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । ନିବୃଜ ପାତ୍ତରେ କୀଟ ନିୟନ୍ତ୍ୱଣ ହୋଇଥାଏ । କାରଣ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା ପାଇଁ କୀଟ ଅମ୍ଳଜାନ ଗ୍ରହଣ କରି ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଛାଡ଼ିଥାଏ (ଉଦାହରଣ ସ୍ପରୂପ, ୧୦-୨୧ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅମ୍ଳଜାନ ସର ୨୧% ରୁ ହ୍ରାସ ପାଇ ୫% ରେ ପହଂଚ୍ଥାଏ) । ଅମ୍ଳଜାନ ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ପାଇବା ଦ୍ୱାରା କୀଟର ଶାରିରୀକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ହ୍ରାସ ପାଏ ଓ ବଂଶ ବୃଦ୍ଧି ଘଟେ ନାହିଁ । ଏହି ଧରଣର ସାଇତା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ମୂଷା ଓ ପକ୍ଷୀମାନେ ଶସ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ଆସି ନଥାନ୍ତି (ହୁଏତ ଏମାନେ ଶସ୍ୟର ବାସ୍ନା ବାରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ) ।

ମୁଁ କିପରି ନିବୃଜ ସାଇତା ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟବହାର କରିବି ?

- ସାଇତିବା ପୂର୍ବରୁ ଶସ୍ୟକୁ ଗ୍ରେଡ଼ିଂ କରି, ସଫା କରି ଶୁଖାଇବାକୁ ହୁଏ ଯେପରି ଏଥିରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜଳୀୟ ଅଂଶ ରହିବ (ଯଥା ୮-୧୨ ମାସ ସାଇତିବା ପାଇଁ ୧୩% ଜଳୀୟ ଅଂଶ)।
- ସମ୍ପର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ନିବୁଜ ହେଉଥିବା ଗୋଟିଏ ପରିଷ୍କାର ବାଯୁରୁଦ୍ଧ ପାତ୍ରରେ ଶସ୍ୟକୁ ରଖନ୍ତୁ ।
- ପାତ୍ତକୁ ବନ୍ଦ କରିବାବେଳେ ଗ୍ରୀଜ୍ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ (ଯଥା ସିଲିକନ) ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ମାଟି ପାତ୍ର ହୋଇଥିଲେ ଏହାର ଭିତର ଓ ବାହାର ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଆକ୍ରିଲିକ୍ ରଙ୍ଗ ଲଗାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ପାତ୍ରଟି ଠିକ୍ ଭାବେ ନିବୂଜ ନ ହେଲେ ଏହା ଭିତରକୁ ଅମ୍ଳଜାନ ପ୍ରବେଶ କରିବ ଓ କୀଟମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ।
- ପାତ୍ରକୁ ଛାଇରେ ରଖନ୍ତୁ ବା ଏହାକୁ ଘୋଡ଼େଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ପାତ୍ରକୁ ଯଥା ସୟବ କମ୍ ଥର ଖୋଲନ୍ତୁ ଓ ବନ୍ଦ କରନ୍ତୁ ।

ପରିଚାଳନା ଦିଗ

- ବଡ଼ ପାତ୍ରକୁ ଛାଇରେ ରଖାଯାଇ ନଥିଲେ ବା ଏହା ଉପରେ ଆବରଣ ନଥିଲେ ପାତ୍ର ମଧିରେ ଜଳୀୟ ଅଂଶ ତଳଭାଗରୁ ଉପର ଭାଗକୁ ଗତି କରିଥାଏ ।
- ବ୍ୟାବସାୟିକ ସାଇତା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପୁନଃ ପୁନଃ ଖୋଲିବା ଓ ବନ୍ଦ କରିବା ଦ୍ୱାରା ସାଇତା ଶସ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅମ୍ଳଜାନ ପ୍ରବେଶ କରିବା ଯୋଗୁଁ କେତେକ କୀଟ ଯଥା ଭମା ପୋକ (Rhizopertha dominica) ଆକ୍ରମଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଏ । ଏହି କୀଟମାନେ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଆବରଣକୁ ନଷ୍ଟ କରିଥାନ୍ତି ।
- କ୍ଷୁଦ୍ର ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଶସ୍ୟ ଦ୍ୱାର। ପୂରଣ ହୋଇ ନଥିଲେ, ଏଥିରେ ଶସ୍ୟ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ବାଯୁ ରହିଥାଏ । ଅଧିକ ଶସ୍ୟ ରହିଥିଲେ ଅମ୍ଳଳାନ ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ପାଇବା ଯୋଗୁଁ କୀଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇଥାଏ ।
- ବୃହଦାକାର ବ୍ୟାବସାୟିକ ସାଇତା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ମୂଷା ନଷ୍ଟ କରିଦେଇପାରେ । ଏଥିରେ ଭଲ ଭାବେ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଆବରଣ ଦେବା ଦରକାର ଓ ପାତ୍ର ଚାରି ପାଖରେ ଠ.୫ ମିଟର ଖାଲିସ୍ଥାନ ରହିବା ଉଚିତ୍ର ।
- ବ୍ୟବହାର ପୂର୍ବରୁ ସମସ ପୁରୁଣା ପାତ୍ରକୁ ଭଲ ଭାବେ ପରିଷ୍କାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ବ୍ୟାବସାୟିକ ସାଇତା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆଜାର ବା ସ୍ଥାନୀୟ ଭାବେ ମିଳୁଥିବା ପୁନଃବ୍ୟବହୃତ ପାତ୍ରର ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଜଳ ପାତ୍ରର ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ବାଯୁରୁଦ୍ଧ ପାତ୍ରର ମୂଲ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ।

ଉନ୍ନତ ସାଇତା = ଭଲ ଅଙ୍କୁରୋଦ୍ଗମ

ସାଇତା ପାତ୍ର ଚୟନ

Commercial storage systems.

Better storage = less rodent damage.

କ୍ଷଦ୍ର ସାଇତା ପାତ୍ର ଚୟନ

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଦ୍ଧତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

